

Часто задавані питання про туберкульоз та відповіді на них

1. Що таке туберкульоз?

Туберкульоз – інфекційне захворювання спричинене бактеріями туберкульозу (*Mycobacterium tuberculosis*). Найпоширенішою формою є туберкульоз легень (біля 70 % випадків). Інші форми, такі як туберкульоз лімфатичних вузлів або кісток, не є інфекційними.

2. Що таке туберкульозна інфекція?

Туберкульозна інфекція означає, що в певний період свого життя людина проконтактувала з бактеріями туберкульозу й була інфікована. На цій стадії ця людина **не хвора й не заразна**. Більшість інфікованих людей (близько 90 %) насправді **ніколи** не хворіють на туберкульоз.

3. Як передається туберкульоз?

Передача туберкульозу відбувається повітряно-крапельним шляхом, від однієї людини до іншої. Коли хворі кашляють, вони виділяють мікроскопічно дрібні крапельки, що містять бактерії туберкульозу, в навколишнє повітря. Ці краплі деякий час знаходяться у повітрі, а інші люди можуть їх вдихнути. Небезпека зараження існує лише у разі контакту з людиною, яка хвора на **інфекційний туберкульоз легень** (питання 6).

4. Коли говорять про туберкульоз?

Про туберкульоз легень говорять, коли бактерії розмножуються в легенях. Це може статися через місяці або роки після зараження. Бактерії туберкульозу також можуть поширюватися на решту тіла через систему кровообігу (наприклад, до лімфатичних вузлів, центральної нервової системи, кісток). Ці форми туберкульозу не є інфекційними. Туберкульоз небезпечний, перш за все, для маленьких дітей та осіб з імунодефіцитом. У наш час туберкульоз можна успішно вилікувати, якщо його правильно лікувати.

5. Які характерні симптоми туберкульозу?

Захворювання часто починається лише з кількох скарг. До них відносяться кашель (іноді з наявністю крові у мокроті при відхаркуванні), втома, невелика температура і пітливість вночі. Потім пацієнт може втрачати вагу, мати поганий апетит і відчувати біль у грудях.

6. Коли туберкульоз легень вважається інфекційним?

Вважається, що туберкульоз легень є інфекційним, якщо хвороба просунулася в легенях настільки, що хвора людина виділяє бактерії туберкульозу під час кашлю (або чхання, залежно від випадку). Тільки на цій стадії хвороби хвора людина може передавати туберкульозну бактерію та інфікувати інших людей (питання 3).

7. Як довго людина з інфекційним туберкульозом легень залишається заразною?

Людину із заразним туберкульозом легень ізолюють у лікарні чи вдома, тобто відгороджують від зовнішнього світу. Вони залишаються в ізоляції доти, доки **не перестануть бути заразними**. У разі належного лікування ризик інфікування швидко знижується, і через один чи два тижні лікування зазвичай зводиться нанівець. Проте таке лікування під наглядом лікарів має тривати впродовж принаймні шести місяців, доки особа повністю не вилікується.

8. Хто схильний до ризику зараження?

До ризику зараження схильні лише особи, які вступили в дуже тісний контакт з хворим на разний туберкульоз легень (при знаходженні протягом декількох годин в одному приміщенні) (питання 6).

9. Я вакцинований. Чи можу я заразитися попри це?

Так, оскільки щеплення від туберкульозу (БЦЖ), які раніше проводилися регулярно, забезпечують лише дуже обмежений захист.

10. У мене був контакт із людиною з туберкульозом легень. Що мені тепер робити?

Туберкульозне Відділення Кантональної Асоціації Пульмонологів у вашому кантоні може надати вам безкоштовну консультацію та інформацію з будь-яких питань, що стосуються туберкульозу. Будь-хто, хто вступав у тісний контакт з людиною, хворою на інфекційний туберкульоз легень (питання 6), може записатися на прийом до туберкульозного кабінету (адреси додаються), щоб отримати інформацію та зробити тестування щоб визначити, чи були вони заражені (питання 12).

11. Я контактував із хворим на туберкульоз, але хворим не на туберкульоз легень. Що мені тепер робити?

Вам не потрібно нічого робити, тому що ви нічим не ризикуєте. Ці форми туберкульозу не заразні, тому що хвора людина не виділяє туберкульозні бактерії через дихальні шляхи.

12. Як виявити зараження?

12. Як виявити зараження? Інфекцію можна виявити за допомогою туберкулінової проби або аналізу крові (відомого також як аналіз виявлення гамма-інтерферону). Ви можете звернутися до Туберкульозного Відділення вашої Кантональної Асоціації Пульмонологів за інформацією про процедуру тестування та інтерпретацією його результатів.

13. Чому в людей старше двадцяти років аналіз крові не проводиться до восьмого тижня після останнього контакту з людиною, хворою на інфекційний туберкульоз легень?

Туберкульозні бактерії розмножуються дуже повільно, та для розвитку імунної реакції потрібно декілька тижнів. Це означає, що оцінити, чи відбулося зараження, можна лише за вісім тижнів. Проте ризик розвитку небезпечної форми туберкульозу вищий у дітей віком до дванадцяти років. Більше того, у цій віковій групі захворювання може розвиватися швидше. З цієї причини, з метою безпеки, перший тест у цих дітей проводиться **відразу** після останнього контакту і – залежно від результату цього тесту – ще один тест через вісім тижнів.

14. Результат аналізу крові є позитивним. Що це означає і що буде далі?

Позитивний результат тесту означає, що мав місце контакт із туберкульозними бактеріями (питання 2). Туберкульозне Відділення повідомить про це вас і вашого лікаря, водночас попросивши вас записатися на прийом для організації додаткових обстежень (рентген та ін.), спрямованих на виключення або підтвердження туберкульозного захворювання.

15. Я був заражений. Чи можу я наражати на небезпеку інших людей через це?

Ні! Інфекція не означає ні те, що у вас туберкульоз, ні те, що ви заразні (питання 2, 4 і 6). Це означає, що люди, з якими ви вступаєте в контакт, не наражаються на небезпеку через ваш позитивний аналіз крові.

16. Я був заражений. Наскільки великий ризик того, що я колись можу захворіти на туберкульоз?

Бактерія контролюється імунною системою і залишається у сплячому стані. У 90 % усіх інфікованих людей туберкульоз взагалі не розвивається. У 10 % із них туберкульоз розвивається. У половини з них туберкульоз розвивається протягом двох років, коли ж в іншій половині це відбувається пізніше протягом життя (питання 4). Ризик зростає при недостатньому імунному захисті (наприклад, у людей з ВІЛ-інфекцією, при тривалому лікуванні кортизоном або при імуносупресивній хіміотерапії, а також при діабеті або зловживанні алкоголем або тютюном).

17. Чи можу я лікуватися, якщо заразився?

Підтверджену інфекцію (питання 2) лікують антибіотиком. Залежно від того, який антибіотик використовується, лікування триває від чотирьох до дев'яти місяців. Лікування рекомендується, оскільки воно значно знижує ризик подальшого розвитку туберкульозу. Рішення про проведення такого лікування приймає інфікована людина разом із лікарем.

18. Хто за що платить?

Розподіл витрат у зв'язку з туберкульозом регулюється у різних кантонах по-різному. Туберкульозне Відділення вашої Кантональної Асоціації Пульмонологів із задоволенням проінформує вас про положення, які застосовуються у вашому кантоні.

19. Крім Кантональних Туберкульозних Відділень, чи ще є Швейцарський національний центр, куди можна звернутися з питань про туберкульоз?

Так, Експертно-консультаційний центр з туберкульозу Швейцарської Асоціації Пульмонологів, на який Федеральне управління охорони здоров'я поклато різні обов'язки по всій країні. Додаткова інформація доступна на сайті www.tbinfo.ch.

20. Як працює к відстеження контактів із заразними хворими?

При діагностуванні випадку туберкульозу лікар і лабораторія повинні повідомити Кантонального Медичного Спеціаліста того кантона де проживає хворий на туберкульоз. На підставі результатів аналізів Кантональний Медичний Спеціаліст приймає рішення, чи слід проводити розслідування з

відстеження контактів із заразними хворими. Це буде зроблено, якщо буде встановлено, що захворювання є інфекційним туберкульозом легень. У таких випадках Туберкульозному Відділенню відповідної Кантональної Асоціації Пульмонологів буде доручено провести розслідування контактів із заразними хворими. Організація зв'яжеться із хворим. Список осіб, які могли наражатися на ризик зараження, буде складено спільно (питання 8). Як правило, це будуть члени сім'ї, супутники життя, колеги по роботі та люди, з якими проводиться дозвілля. Потім ці люди будуть проінформовані та перевірені на наявність інфекції (питання 12).

Чи знали ви, що ...

... туберкульоз є інфекційним захворюванням, про яке необхідно повідомляти Федеральне управління громадської охорони здоров'я (FOPH)?

... у Швейцарії кількість нових випадків туберкульозу встановилася останніми роками між позначками 350 і 550 на рік?

... туберкульоз можна успішно лікувати у Швейцарії за умови, що ліки приймаються відповідно до рекомендацій Швейцарської Асоціації Пульмонологів та FOPH?

... приблизно 1,13 мільйона людей у всьому світі щорічно помирають від туберкульозу (насамперед у країнах, що розвиваються)?

Інформаційний бюлетень FAQ іншими мовами:

Competence centre tuberculosis

Sägestrasse 79

3098 Köniz

Phone 031 378 20 50

tbinfo@lung.ch

www.tbinfo.ch

